ИСТОРИЈА ОПШТЕ КЊИЖЕВНОСТИ 5

Предавач: проф. др Вук Петровић

Тип курса: једносеместрални, обавезни, ЕСПБ: 3.

ОБАВЕЗНА ПРИМАРНА ЛИТЕРАТУРА:

Биргер, *Ленора*

Гете, лирика: химна (*Прометеј*, *Ганимед*, *Мухамед*, *Божанско*, *Границе човечанства*); балада (*Краљ вилењака*, *Копач блага*, *Бог и бајадера*); елегија (*Римске елегије*)

Гете, *Патње младога Вертера*

Гете, *Године учења Вилхелма Мајстера*

Гете, *Ифигенија у Тавриди*

Гете, *Фауст*, оба дела

Шилер, *Разбојници*

Шилер, *Дон Карлос*

Шилер, *Валенштајн*, трилогија

Шилер, лирика (*Богови Грчке*); химна (*Радости*); балада (*Ибикови ждралови*, *Поликратов прстен*, *Слика под велом у Саису*)[1]

Новалис, *Химне ноћи*

[1] Београдски књижевни часопис, *Београдско књижевно друштво*, бр. 76–79, 2025, стр. 146–148.

Новалис, *Хајнрих фон Офтердинген*

Хелдерлин, лирика (*Спомен*, *У љупком плаветнилу*);[2] хексаметарска песма (*Архипелаг*); химна (*Једини*); елегија (*Хлеб и вино*)

Хелдерлин, *Хиперион*

Клајст, *Михаел Колхас*

Хофман, *Златни ћуп*

Вордсворт, лирика (*Мој дух забрави дубок сан*); балада (*Нас је седморо*); поема (*Поновна посета Тинтернској опатији*)

Колриџ, балада (*Песма о старом морнару*, *Кублај-кан*)

Блејк, лирика (избор песама из збирке *Песме невиности и искуства*; *Видех цркВицу сву од злата*)

Бајрон, *Ходочашће Чајлда Харолда*

Бајрон, *Дон Жуан*

Жуковски, Батјушков, Риљејев, избор из лирике (извори у антологијама руске поезије)

Пушкин, *Евгеније Оњегин*

Пушкин, балада (*Песма о мудром Олегу*, *Младожења*, *Утопљеник*); поема (*Цигани*, *Бронзани коњаник*); трансценденталне песме („Пророк“, „Демон“, „Песник“, „Арион“, „Анђео“)

Љермонтов, балада (*Трска*); поема (*Демон*); трансценденталне песме („Пророк“, „Песник“, „Анђео“)

[2] Београдски књижевни часопис, *Београдско књижевно друштво*, бр. 72–75, 2024, стр. 149–150.

Додатна примарна литература:

немачка романтичарска бајка и сродна проза (Тик, *Плави Екберт*;[3] Фуке, *Ундина*; Шамисо, *Чудесна повест Петра Шлемила*; Хофман, *Дон Жуан*)

Вордсворт, *Ода о наговештајима бесмртности*

Колриџ, *Кристабел*

Китс, ода (*Ода грчкој урни*, *Ода славују*)

Шели, ода (*Ода западном ветру*); сонет (*Озимандијас*)

Пушкин, „мала трагедија“ (*Камени гост*; *Моцарт и Салијери*)

Ж. де Нервал, *Аурелија*

Леопарди, *Песме и проза*

Секундарна литература:

1. Fric Martini, *Istorija nemačke književnosti*, Beograd, Nolit, 1971.
2. *Njemačka književnost 1*, Sarajevo / Beograd, Svjetlost / Nolit, 1979.
3. *Njemačka književnost 2*, Sarajevo / Beograd, Svjetlost / Nolit, 1987.
4. Ranka Kuić, *Antologija engleske romantičarske poezije*, Beograd, Naučna knjiga, 1986.

[3] Београдски књижевни часопис, Београдско књижевно друштво, бр. 72–75, 2024, стр. 133–148.

5. *Engleska književnost II*, Sarajevo / Beograd, Svjetlost / Nolit, 1983.

6. *Руска књижевност 1*, Сарајево / Београд, Свјетлост / Нолит, 1976.

7. *Руска књижевност 2*, Сарајево / Београд, Свјетлост / Нолит, 1978.

8. Јурий Ман, *Поетика руског романтизма*, Нови Сад – Сремски Карловци, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2019.

9. Витомир Вулетић, *Руска књижевност 19. века*, Београд, Научна књига, 1976.

10. Frančesko De Sanktis, *Povijest talijanske književnosti*, Zagreb, Matica hrvatska, 1955.

11. *Francuska književnost 2*, Sarajevo / Beograd, Svjetlost / Nolit, 1978.

12. Vilhelm Diltaj, „Gete i pesnička fantazija“, „Novalis“, „Fridrih Helderlin“, *Doživljaj i pesništvo*, Novi Sad, Orpheus, 2004.

13. Emil Štajger, „Lirski stil: evokacija“, „Fridrih Helderlin: tri ode“, „Rimske elegije“, *Umeće tumačenja*, Beograd, Prosveta, 1978.

14. Käte Hamburger, „Balada i njen odnos prema pjesmi slike i pjesmi uloge“; “Roman u pismima”, *Logika književnosti*, Beograd, Nolit, 1976.

15. Зоран Глушчевић, *Путеви хуманитета*, том 1– 2, Београд, Просвета, 1965.

16. Вук Петровић, *Шарени одсјај: немачка романтична поетика симбола и Гетеов Фауст*, Београд, Филолошки факултет, 2018.

17. Вук Петровић, „Митопоетика будућности код женских романтичара“, *Folia linguistica et litteraria*, Институт за језик и књижевност, Филолошки факултет Никшић, бр. 46, 2023, стр. 219–246.

18. Вук Петровић, „Мотив Изидиног вела у доба идеализма“, Књижевна историја, бр. 189, 2026, стр. 189–209.

19. Miodrag Loma, „Poslednje verzije Helderlinovih himni Hristu“, str. 109–154, *PH5 – godišnjak za poetička i hermeneutička istraživanja*, Beograd, 2001.

20. Миљан Мојашевић, *Хелдерлин: прилог проучавању класичне немачке књижевности,* Београд, Научна књига, 1960.

21. Волфганг Кајзер, „Јединствен стил (Ofterdingen)“, *Језичко уметничко дело*, Београд, СКЗ, 1973.

22. Волфганг Кајзер, *Гротескно у сликарству и песништву*, Нови Сад, Светови, 2004.

23. Robert Pen Voren, „Pesma čiste imaginacije“, u: *Umetnost tumačenja poezije*, Beograd, Nolit, 1979.

24. *Формалисти о Пушкину*, Београд, Терсит, 1994.

25. *Eseji o Puškinu i Ljermontovu*, Zagreb, Matica hrvatska, 1950.

26. Roman Jakobson, „Kip u Puškinovoj simbolici“, *Ogledi iz poetike*, Beograd, Prosveta, 1978.

Тематске јединице:

1. Општа својства европских романтизама, историјски контекст, спрега с идеализмом и однос према класицизму, рационализму и просвећености.

2. Sturm und Drang – општа својства покрета; штурмундранговска драма (Герстенберг, Ленц, Клингер, Вагнер).

3. Sturm und Drang – Гетеова и Шилерова младалачка дела; Гетеова поезија, епистоларни роман; Гетеова и Шилерова драма.

4. Вајмарска класика – зреле фазе Гетеовог и Шилеровог стваралаштва; Гетеов образовни роман и елегија; Гетеова и Шилерова класична драма и балада.

5. Поетика позних Гетеових дела; *Фауст*.

6. Зрели немачки романтизам, поезија и проза – Хелдерлин, Новалис, Клајст, Хофман.

7. Прва фаза енглеског романтизма – Блејк, Вордсворт, Колриџ; лирика; форме баладе и поеме.

8. Генерација млађих енглеских романтичара – Бајрон, Китс, Шели; наративна драма и поема; сатиричка поема / роман у стиху; романтичарска химна.

9. Руски сентиментализам и преромантизам, ситуација у руској поезији и прози пре Пушкина.

10. Бајронизам у руској књижевности.

11. Пушкиново стваралаштво; балада, поема, роман у стиху.

12. Љермонтовљева поезија и проза.

13. Ране Гогољеве приповетке.

14. Француски романтизам – Иго; италијански романтизам – Леопарди, Манцони.

Теме за писмени испит из Историје опште књижевности 5

1. Појам романтизма.
2. Драма Sturm und Drang-a.
3. Гетеово стваралаштво у периоду Sturm und Drang-a.
4. Гетеова лирика.
5. Гетеов образовни роман и романтична реакција.
6. Гетеов *Фауст*.
7. Шилерова драма.
8. Вајмарска класика.
9. Новалисове химне.

10. Хелдерлинова поезија.

11. Опште одлике немачке романтичне прозе.

12. Новалисов и Хелдерлинов роман.

13. Клајстова и Хофманова приповетка.

14. Лирика у првој генерацији енглеских романтичара.

15. Лирика у другој генерацији енглеских романтичара.

16. Бајронизам.

17. Француска романтична проза.

18. Поема у руском романтизму.

19. Опште одлике руске романтичне поезије.

20. Лирика Пушкина и Љермонтова.

21. Проза Љермонтова.

22. Гогољеве ране приповетке.

23. Романтично митотворство.

24. Романтична балада.

25. Романтична химна.

26. Романтични историјски роман.

27. Романтична бајка.

28. Романтични роман у стиху.

29. Романтична фантастична приповетка.

30. Романтична историјска драма.

31. Романтични књижевни јунак.

32. Однос реалног и ирealног у романтичној књижевности.